

Pyhännän vanhus- ja vammaisneuvosto

Pöytäkirja 1/2017

Aika: 14.2.2017 kello 13–15
Paikka: Pyhännän kunnantalo, Manuntie 2, 2. kerroksen auditorio

Läsnä: Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvosto
Teuvo Näätänen
Taimi Maliniemi
Maija Matikainen
Leila Särkipaju

Pyhännän vanhus- ja vammaisneuvosto
Maria Leena Kemppainen, puheenjohtaja, polio- ja invalidiyhdistykset
Irja Kiiskinen
Leena Piippo, eläkeliitto
Eila Saaranen, eläkeliitto
Raimo Hoikka, kunnan edustaja
Suvi-Tuulia Seitsojoki, kunnan edustaja, sihteeri

Siikalatvan vanhus- ja vammaisneuvosto
Eila Kangaskesti
Sirkka Härmä
Arja Akbaba

Pyydetty: muutosagentti Rita Oinas

1. Pyhännän vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtaja Maria Leena Kemppainen avasi kokouksen. Edellinen yhteinen vanhus- ja vammaisneuvoston kokous on pidetty elokuussa 2014.

2. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Teuvo Näätänen, sihteeriksi Suvi-Tuulia Seitsojoki ja pöytäkirjantarkastajiksi Eila Saaranen ja Irja Kiiskinen.

3. Muutosagentti Rita Oinas Pohjois-Pohjanmaan liitosta kertoi hallituksen kärkihankkeesta, jossa Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa. Joka maakunnassa on oma muutosagentti ja pääkaupunkiseudulla omansa. Muutostyössä tarkastellaan kokonaisuuksia maakunnan tasolla.

Pohjois-Pohjanmaalla on kolmekymmentä kuntaa, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuotetaan kuntien omina palveluina tai kuntayhtyminä. Pohjois-Pohjanmaa on nopeiten ikääntyvä maakunta. Vuoden 2020 jälkeen ikäihmisten määrä kasvaa huomattavasti. Pohjois-Pohjanmaalla on vähiten yksin asuvia 75 vuotta täyttäneistä.

Pohjois-Pohjanmaan ikäihmisten kärkihankkeen tavoitteena on kolme tavoitetta. Ensimmäinen tavoite on yhteinen palvelukokonaisuus palveluiden järjestämiseen, jossa pyritään keskittämään palveluneuvontaan yksi yhteinen tapa. Toinen tavoite on Lähellä Ihmistä. Ikäihmisten pitäisi asua kotona mahdollisimman pitkään, joka tarkoittaa kotihoidon kehittämistä ja uudistamista. Kolmas tavoite on omais- ja perhehoidon vahvistaminen. Omaishoidon tuottamisessa on moninaiset palvelumuodot, jotka on tarkoitus yhtenäistää. On suositus, että yli 75-vuotiaita asuisi kotona 91–92 prosenttia, jossa on eroa Pohjois-Pohjanmaan eri kuntien välillä. Osa kunnista ylittää suosituksiin, osa ei.

Tulevaisuudessa palvelut siirtyvät yhä enemmän digitaalisiksi, joka synnytti keskustelua. Digitaaliset palvelut ovat tuntemattomia ikäihmisille. Teuvo Näätänen kertoi, että Jokihelmen opistoon on suunnitteilla monipuolinen ATK-kurssi ikäihmisille syksyllä 2017. Kurssille voi esittää ideoita. Piippolassa on asukastupa, jossa on tietokoneen käytön opastusta. Haapavedellä on ATK-kursseja sekä Pyhännän Eläkeliitto on tukenut syksyllä ATK-kurssia. Tärkeää on, että kurssilla

edetään hitaasti ja pienissä ryhmissä tiheällä aikataululla, jotta asiat eivät ehdi unohtua. Kotiharjoittelu on myös tärkeää, jos se on mahdollista. Julkisissa paikoissa on asiakaspäätteitä. Voisiko kesäaikana koulujen ATK-luokissa olla ATK-kurssi? Haapavedellä on kylätalo, jossa voisi olla Internet-yhteyksillä oleva tietokone. Rita Oinas sanoi, että tekniikka menee eteenpäin ja tulee samalla helppokäyttöisemmäksi. Huolta aiheutti ymmärrettävästi kuitenkin se, että miten ne henkilöt, joilla ei yksinkertaisesti ole tietokonetta, eikä kykyä käyttää sitä?

Millainen on maakunta palvelujen järjestäjänä? Miten kohdataan apua tarvitsevat tietosuoja huomioiden? Toimiiko valinnanvapaus harvaan asutuilla alueilla? Kuuluuko pienten kuntien ääni maakuntavaltuustossa? Tiedonkulun ongelmat ovat suuret. Maakunnan sote-keskuksiin tulee useita toimijoita. Isot toimijat haluavat verkostoitua. Huolta aiheutti, miten pieneläkkeen saajat voivat ostaa palveluja. Rita Oinas sanoi, että asiakasmaksut yhdenmukaistaan koko maakunnassa. Palvelujen tarve selvitetään, eikä palvelujen tarve saa olla tuloista riippuvainen.

Hyviä käytäntöjä ovat esimerkiksi 65 vuotta täyttäneiden ikäkausiterveystarkastukset ja omaishoitajien terveystarkastukset Haapavedellä ja Pyhännällä. Haapavedellä, Pyhännällä ja Siikalatvalla on vapaaehtoistoimintaa. Haapavedellä on Ystävän Kammari, joka toimii vapaaehtoisvoimin kaksi kertaa kuukaudessa. Ystävän Kammarissa on ruokailu, hartaus, voimistelua ja laulua. Palvelu tuotetaan osin lahjoituksin. Haapavedellä on seurakunnan ystäväpalvelua ja sotaveteraaniyhdistyksen kummitoimintaa, jossa kummi käy vierailulla. Omaishoitajayhdistys on hakenut avustusta, jotta perheille voidaan tarjota ystäväpalvelua. Kestilän kylässä on seurakunnan Ystävyyden kammari, joka toimii lahjoitusvaroin. Sotaveteraaneille ja veteraanien leskille on kerran kuukaudessa kuljetukset ja yrittäjien tukema ruokailu. Pyhännällä on SPR:n ystävätoimintaa, jossa vapaaehtoiset ulkoiluttavat palvelukeskuksessa ja kotona asuvia ikäihmisiä. Rita Oinas sanoi, että Pohjois-Pohjanmaalla on kehitetty ystävä- ja kummitoimintaa. Keskusteltiin, että ystävätoiminta on jokaisen vastuulla. Voisiko yläasteelle järjestää valinnaisaineiden yhteyteen vanhusvierailuja. Vanhustyöhön on mahdollista tutustua

Tet-harjoitteluisissa. Haasteena on sotaveteraani- ja invaliditoiminnan toimijoiden ikääntyminen. Rita Oinas sanoi, että sukupolvien välinen yhteinen kehittäminen kuuluu muutosagenttien työhön.

4. Rita Oinas poistuu kokouksesta kello 14.25, jonka jälkeen jatketaan muuta kokousta.

Attendo rakentaa Haapavedelle 30-paikkaisen tehostetun asumispalveluyksikön ja 10-paikkaisen palveluasumisyksikön. Yksikön on tarkoitus olla valmis loppuvuodesta. Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvostolle on ollut joulukuussa koulutus sosiaalihuoltolaista ja vanhuspalvelulaista. Lain mukaan kunnan tulee kysyä vanhus- ja vammaisneuvoston näkemys uudisrakennusten esteettömyydestä ja sopivuudesta. Haapaveden vanhus- ja vammaisneuvosto on tehnyt esteettömyyskatselmuksen julkisiin tiloihin. Invaparkkipaikkoja on tullut. Liiketilojen esteettömyyteen on vaikea saada muutoksia, joten remontti- ja ennen kaikkea rakennusvaiheessa esteettömyys on tärkeää huomioida.

Pyhännän terveystieteiden keskuksessa on ollut syksystä asti virkalääkäri maanantaista torstaihin ja laboratorio tiistaisin ja torstaisin, jotka ovat hyvä parannus. Vuodeosasto ja röntgen ovat olleet vuoden alusta alkaen Haapavedellä, ennen Siikalatvalla Pulkkilassa, joten matka on jonkun verran jatkunut. Pyhännän kunnantalon ulko-ovet eivät ole sähköistettyjä, joka vaatii lihasvoimaa pyörätuolilla mennessä.

Siikalatva on yksityistänyt sosiaali- ja terveystieteiden palvelut Mehiläiselle vuoden 2017 alusta alkaen. Yksityistäminen on tuonut muutoksia, mutta ei niinkään käytännön tasolla. Puhelimella soittaessa tulee valita numerolla palvelu tai asia, jota asia koskee. Mehiläisen yksikössä Oulussa on lääkäripäivystys kello 20 asti, jonne pääsee nopeammin kuin Oys:n. Arja Akbaba kertoi, että Siikalatvalla lääkäriin pääseminen on nopeutunut kiirettömässä tilanteissa. Joka kyläkeskuksessa on edelleen palvelukeskus ja kotihoito. Kehitysvammopalvelut siirtyvät Kestilästä Rantsilan kylään loppuvuodesta, kun Rantsilaan valmistuu uusi yksikkö. Ruokahuolto toimii

PYHÄNNÄN KUNTA
Perusturvaosasto
Sosiaalitoimisto

Rantsilan terveysaseman yhteydessä olevassa keittiössä. Maaliskuun alusta alkaen kotihoidon asiakkaiden ruoat viedään asiakkaille kaksi kertaa viikossa.

5. Vanhus- ja vammaisneuvoston toimikausi kestää valtuustokauden eli toukokuun 2017 loppuun. Teuvo Näätänen ehdottaa vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistä kokousta ensi syksynä Haapavedelle.

Kokouksen puolesta

Teuvo Näätänen
puheenjohtaja

Suvi-Tuulia Seitsojoki
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastajat

Eila Saaranen

Irja Kiiskinen